

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Navalisme nekt onderzeeboot : de invoer van buitenlandse zeestrategieën op de Nederlandse zeestrategie voor de defensie van Nederlands-Indië, 1912-1942

Anten, J.

Citation

Anten, J. (2011, March 16). *Navalisme nekt onderzeeboot : de invoer van buitenlandse zeestrategieën op de Nederlandse zeestrategie voor de defensie van Nederlands-Indië, 1912-1942*. Pallas Publications, Amsterdam. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/16629>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/16629>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

HOE KON HET DAT DE NEDERLANDSE MARINESTRATEGIE TOT twee keer toe in de ban kon raken van een 'hype', het navalisme? De eerste keer, vanaf 1912, vielen de gevolgen van het navalisme mee. De tweede keer, vanaf 1936, waren ze ronduit dramatisch: ze draaiden een onderzeebootstrategie met de meest efficiënte onderzeeboottactiek ter wereld de nek om. Daardoor waren de successen van de Nederlandse onderzeeboten in de Tweede Wereldoorlog, hoe spectaculair ook, slechts een schim van wat zij hadden kunnen zijn. Hoe dat kwam doet dit boek van Jaap Anten uit de doeken – dat daarmee een nieuwe geschiedenis schrijft van de Koninklijke Marine.

Navalisme, wat was dat eigenlijk? Een ideologie die maritieme expansie als noodzakelijk ziet voor het voortbestaan van een mogendheid. De Koninklijke Marine meende dit te kunnen verwezenlijken via overambitieuze 'risicostategieën' waarmee zij pretendeerde een sterkere zeemacht tot onmacht te verlammen. Overambitieuze, want die sterkere zeemacht was de reusachtige zeemacht van Japan. Niets minder dan Japan, want de hoofdtaak van de Koninklijke Marine was de verdediging van het enorme eilandenrijk Nederlands-Indië waarop dat land zijn zinnen zou kunnen zetten. Bij dit alles verkoos Nederland zich te laten meeslepen door internationale hypes.

Als dit boek iets laat zien is het wel hoe sterk het Nederlandse denken van 1912-1942 parallel liep aan het Duitse en er enigszins mee vervlochten was. Wat het ook laat zien is dat de Duitsers niet de enigen waren die een risicostategie hanteerden (wat ze zwaar is aangerekend omdat deze met rivaliteit tot Engeland leidde) en dat het bovendien van oorsprong een Amerikaans idee was. Het laat ook zien waarom de Amerikaanse strategie wel werkte en beide andere niet. Zo schenkt dit boek ook nieuw inzicht in de Duitse marinestrategie en onderzeeboottactiek. Daardoor is het ook van internationale betekenis, wat tot uiting komt in de uitgebreide Engelse *summary*.

Jaap Anten werkt op het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde te Leiden en publiceerde eerder *Hr. Ms. Kruisers 'Java'* en *'Sumatra'*.

97890521603780

ISBN 978 90 5260 378 0

WWW.AUP.NL

PALLAS PUBLICATIONS

JAAP ANTEN

Navalisme nekt onderzeeboot

Navalisme nekt onderzeeboot

DE INVLOED VAN BUITENLANDSE ZEESTRATEGIEËN OP
DE NEDERLANDSE ZEESTRATEGIE VOOR DE DEFENSIE
VAN NEDERLANDS-INDIË, 1912-1942

Jaap Anten

PALLAS PUBLICATIONS